

สรุป AAR ปัญหาอุปสรรค ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าอบรม
โครงการอบรมระยะสั้น (4 เดือน) ทันตสาธารณสุข สำหรับทันตแพทย์ ปีงบประมาณ 2567

จัดทำโดย นางสาวฉวีวรรณ รานวล นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ผู้เข้ารับการอบรม

มีทันตแพทย์ที่ผ่านการคัดเลือกและลงทะเบียนครบทั้ง 5 กลุ่มวิชา จำนวน 16 คน ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 7 คน (ร้อยละ 43.75) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.25) ศูนย์อนามัยจำนวน 2 คน (ร้อยละ 12.5) เทศบาลตำบลจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.25) และสำนักทันตสาธารณสุขจำนวน 5 คน (ร้อยละ 31.25)

องค์ประกอบหลักสูตร ประกอบไปด้วย 4 กลุ่มวิชา ดังนี้

กลุ่มวิชาที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพช่องปากและกลยุทธ์การสื่อสารสุขภาพ

กลุ่มวิชาที่ 2 โครงการและการวิจัยประเมินผล

กลุ่มวิชาที่ 3 การเขียนบทความวิชาการ และจริยธรรมการวิจัยด้านสุขภาพช่องปาก ทันตแพทยศาสตร์เชิงประจักษ์ และการประเมินอย่างมีวิจารณญาณ

กลุ่มวิชาที่ 4 การบริหารงานทันตสาธารณสุข และความคิดรวบยอดเชิงระบบ

ประเด็นการ AAR ประกอบด้วย

1. สิ่งที่เคยคาดหวังว่าจะได้จากการอบรม
2. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่สูงกว่าที่คาดหวัง
3. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่ต่ำกว่าที่คาดหวัง
4. สิ่งที่ได้เรียนรู้และเป็นประโยชน์ที่ได้จากการอบรมหลักสูตรนี้
5. คิดว่าควรปรับปรุงอะไร อะไรที่ต้องเพิ่ม และอะไรที่ต้องลด หากต้องทำครั้งต่อไป

สะท้อนกลับการอบรมได้เรียนรู้อะไร อย่างไรบ้าง

- ได้เรียนรู้การทำวิจัยและเขียนโครงร่างวิจัยอย่างถูกต้องตามแนวทางของนักวิจัย ทำให้นำไปใช้ได้และมีความเข้าใจมากขึ้น
- ได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาการที่สามารถนำไปใช้ในการทำงาน เช่น การทำงานในชุมชน การมีส่วนร่วมในงานสาธารณสุข หลักในการทำงานในพื้นที่จริงโดยอาศัยหลักวิชาการทางทันตสาธารณสุข แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของประเทศไทย ระบบการจัดการด้านการสาธารณสุขและทันตสาธารณสุข
- ได้เรียนรู้บุคลิกภาพของคนในสังคมแบบจุดลักษณะและนำไปปรับใช้ในวิถีการทำงานและครอบครัว ทำให้มองตนเองและผู้อื่นอย่างเข้าใจ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และทำงานได้มีประสิทธิภาพ
- ได้เรียนรู้การบริหารจัดการ เช่น การเงิน พัสดุในโรงพยาบาล โดยใช้เครื่องมือ LEAN/Benchmarking
- ได้เครือข่ายในการทำงานทันตสุขภาพ เกิดเครือข่ายการทำงานที่ดีทั้งกับทีมอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อปรึกษาเรื่องการทำงานในอนาคต

- ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆของผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละคน การได้เรียนร่วมกับทันตแพทย์คนอื่นๆจากหลายพื้นที่ทำให้ได้รับมุมมองต่างๆในการทำงานที่มากขึ้น ได้รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ และทราบวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อประยุกต์ใช้ในที่ทำงานของเรา แลกเปลี่ยนสิ่งที่ดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของเราให้เพื่อนๆได้เรียนรู้ร่วมกัน เกิดไอเดียในการทำวิจัยมากมายจากการฟังนำเสนอโครงร่างวิจัยจากเพื่อนๆ เป็นแรงผลักดันในการทำผลงานวิชาการ ปกติทำงานเฉพาะด้านคลินิก มาอบรมครั้งนี้ทำให้รู้เลยว่ายังขาดความรู้อีกมากมาย ได้เปิดโลกกว้างจากการเรียนรู้ที่ผู้จัดได้เชิญวิทยากรที่เป็นทันตแพทย์และไม่ใช่ทันตแพทย์มาให้ความรู้
- การอบรมครั้งนี้ทำให้ได้แรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง ได้รับฟังประสบการณ์จากวิทยากร ทำให้มีแรงบันดาลใจในการทำงานมากขึ้น ทำให้รู้สึกมีพลังที่จะทำงานให้ได้ดีมากขึ้นเรื่อยๆ ได้พลังงานทางบวกในการทำงาน ได้เติมไฟให้กับตัวเอง
- เพิ่มความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น การนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุม ได้ฝึกการนำเสนอ
- การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนโยบายหรือแผนของประเทศปัจจุบัน ทำให้สามารถปรับตัวตามสถานการณ์และนำความรู้ไปบอกต่อได้

1. สิ่งที่เราคาดหวังว่าจะได้จากการอบรม :

- คาดหวังว่าจะได้ความรู้เกี่ยวกับ “ทันตสาธารณสุข” และ “งานวิจัย” เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการทำงานวิจัย
- แนวทาง วิธีการทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพในพื้นที่
- การบริหารงานสาธารณสุขประเทศไทยในปัจจุบัน
- คาดหวังจะได้รับความรู้และวิธีการวางแผนดำเนินงานส่งเสริม ป้องกัน ทันตสาธารณสุข และมุมมองการวางแผนงานจากส่วนกลางที่กำหนดตัวชี้วัด
- นำความรู้ที่ได้จากการอบรม ไปประยุกต์ใช้ มีความคิดเชิงระบบด้านทันตสาธารณสุข นำไปใช้ในการดำเนินงานในพื้นที่ อีกทั้งมีความเป็นผู้นำและการบริหารจัดการด้านทันตสาธารณสุข มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ทั้งพื้นฐานในการทำวิจัย และองค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่ควรรู้ เทคนิคในการเขียนโครงร่างวิจัย และทำวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้และงานด้านทันตสาธารณสุข
- ต้องการเข้ามาเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติ แนวความคิดและทฤษฎีในการทำงานทันตสาธารณสุข
- คาดหวังว่าจะได้เห็นมุมมอง Public Health กว้างมากขึ้น และสามารถเริ่มต้นทำวิจัยด้วยตนเองได้
- ได้ความรู้ แนวคิด หลักการต่าง ๆ นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ตามบริบทและบนพื้นฐานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถมองภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นองค์รวม และคิดวิเคราะห์ ต่อยอดไปสู่การวิจัยแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้ดีขึ้นได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ทำให้เห็นภาพชัดเจน เป็นรูปธรรมมากขึ้น สามารถเป็นกำลังหลักในการสร้างทีมส่งเสริมและป้องกันสุขภาพช่องปากของคนในพื้นที่ได้

2. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่สูงกว่าที่คาดหวัง :

- ได้เรียนรู้เกี่ยวกับ งานบริหารสาธารณสุข แผนงานการจัดระบบบริการ การสื่อสาร และ social / Service design ระบบกองทุน UC ,ข้าราชการ,ประกันสังคม/health literacy ซึ่งเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการทำงานให้รู้ได้กว้างขึ้น และสามารถนำเกร็ดความรู้ไปปรับปรุงการทำงานในด้านต่างๆ
- การเรียนเรื่องที่สามารถนำไปใช้เสริมกับการทำโครงการเพื่อให้โครงการสำเร็จ เช่น nudge/ Service design
- วิชาใหม่ๆที่ไม่เคยได้ทราบ เช่น oral health economics การสื่อสารแบบสมัยใหม่ nudge/ Service design
- ได้ความรู้จากทุกหัวข้อมากกว่าที่คาดเยอะมาก มีมุมมองใหม่ๆ รวมถึงเข้าใจส่วนกลางว่าต้องการอะไร
- ได้มีการ workshop ฝึกนำเสนอ ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น
- ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆของผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละคน การได้เรียนร่วมกับทันตแพทย์คนอื่นๆจากหลายพื้นที่ทำให้ได้รับมุมมองต่างๆในการทำงานที่มากขึ้น ได้รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ และทราบวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อประยุกต์ใช้ในที่ทำงานของเรา

3. สิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่ต่ำกว่าความคาดหวัง :

- เนื่องจากจัดเป็นออนไลน์ทั้งหมดทำให้ไม่มี connection
- ได้ขำนาญการพิเศษแล้วแต่ความตั้งใจอยากเตรียมตัวสอบบอร์ด อาจจะต้องไปเรียนรู้เพิ่มเติม และเรียนหลักสูตรเข้มข้นเพิ่มอีก
- ในเรื่องของการคิดงานวิจัย คิดว่าตัวเองทำได้ไม่ค่อยดีเท่าไร และมีคำถามต่อระบบหลายๆคำถามที่อาจยังไม่ค่อยเคลียร์
- เนื้อหาในบางเรื่องยังไม่ค่อยลึก แม้จะครบถ้วน ควรเจาะลึก เน้นในเรื่องที่สำคัญ

4. สิ่งที่ได้เรียนรู้ และเป็นประโยชน์ที่ได้จากการอบรมหลักสูตรนี้ :

- ได้ความรู้ทั้งด้านทันตสาธารณสุข งานวิจัย และการเขียนบทความวิชาการที่ดี ที่นำไปใช้ในงานวิจัยของตนเองได้ และยังมีความรู้ด้านอื่นๆที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- เข้าใจความหมายของการเฝ้าระวัง การทำโครงการ และการทำ oral health promotion and prevention
- ได้เรียนรู้การคิดพัฒนางานส่งเสริมป้องกันและการทำงานโดยไม่ทำคนเดียว เอามาปรับปรุงในพื้นที่ที่ตนอยู่ รู้จักการหาคนช่วยมากขึ้น

- ได้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับทันตสาธารณสุข ภาพรวมของการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆที่จะสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานในพื้นที่ และใช้ประกอบการทำงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้ทบทวน ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ทั้งพื้นฐานในการทำวิจัย และองค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่ควรรู้ เทคนิคในการเขียนโครงร่างวิจัย และทำวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้และงานด้านทันตสาธารณสุขต่อไป

- ได้เริ่มคิดและเริ่มเขียนโครงร่างงานวิจัย ทำให้ต้องได้กลับไปดูปัญหาจริงๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตัวเอง ซึ่งทำให้เห็นว่าจริงๆแล้วยังมีปัญหาหรือคำถามอีกเยอะมากที่ยังไม่ได้รับการแก้หรือยังไม่มีคำตอบ

- การนำศาสตร์ต่างๆ ทั้งทางสังคมศาสตร์ นิเทศศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มาปรับใช้กับงาน Public Health

- เข้าใจบริบทของพื้นที่ สภาพปัญหาและสิ่งที่ต้องแก้ไข ผ่านความรู้และประสบการณ์การทำงานต่างๆ ที่ได้รับจากการอบรม สามารถมองเห็นโอกาสในการทำงาน มองเห็นผู้เกี่ยวข้องสำคัญที่มีส่วนร่วมและเป็นกำลังหลักในการทำงานมากขึ้น

5. สิ่งที่ต้องปรับปรุง อะไรที่ต้องเพิ่ม และอะไรที่ต้องลด หากต้องทำครั้งต่อไป :

- อยากให้มีตัวอย่างโครงการ งานวิจัยของพื้นที่ ที่จะทำให้ผู้เข้าอบรมเห็นภาพการทำงาน เพราะการทำงานในพื้นที่ และส่วนกลางจะมีมุมมองที่ต่างกัน

- ทำการปรับช่วงเวลาการสอนในบางคาบวิชา ยังมีเวลาของการบรรยายไม่ค่อยเหมาะสม อาจารย์บางท่านเนื้อหาที่เตรียมมาค่อนข้างแน่น ทำให้ต้องพูดเร็ว และสอนไม่ทัน อยากให้กระชับคาบเรียนบางคาบลง และเพิ่มเวลาคาเรียนที่เข้าใจยากเพิ่มเวลามากขึ้น

- workshop service design อยากให้มีการทดลองทำ

- ในใบสมัครเรียน ควรมีการสอบถามประวัติการเรียนต่อ มีการปูพื้นฐาน และควรให้เขียนชื่อหัวข้อวิจัยที่จะนำมาใช้ในตอนเรียนประกอบเข้ามาด้วย (ถ้ามี) หรือให้เตรียมไว้ว่าสนใจจะทำเรื่องอะไร และในการเรียนครั้งแรก ควรได้หัวข้อวิจัยที่จะทำและได้เข้าพบเพื่อซักถามกับอาจารย์ที่ปรึกษา

- ปรับเป็นรูปแบบการเรียนควรมีทั้งแบบออนไลน์ และออนไลน์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ โดยพิจารณาหัวข้อ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสม

- ควรจัดให้มีมือที่ปรึกษา 1 ต่อ 1 เพราะอ.มีเวลาน้อย ภาระงานเยอะ มีระยะเวลาพอบ.ที่ปรึกษาน้อย

- อยากให้มี community – based learning เสนอแนะให้มีช่องทางขอคำปรึกษากับอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญภายหลังจบหลักสูตร จนวิจัยเสร็จสิ้น

- อยากให้เพิ่มการจับมือทำในการ review literature และการใช้ AI

- เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ จัดทำ one page ประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ

- ต้องมีวัน deadline การปิดรับสมัครที่ชัดเจน เมื่อปิดรับสมัครแล้วต้องรีบประสานงานผู้เข้าอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมดำเนินการขออนุมัติต่อไป